

EUROPSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ (EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY - EEA), STRATEGIJA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2030.

dr.sc. Ivana Gudelj, znanstvena suradnica

UVOD

Europska agencija za okoliš agencija je Europske unije. Njezin je zadatak pružati pouzdane i neovisne informacije o okolišu i klimi. Europska unija donijela je uredbu o osnivanju Europske agencije za okoliš 1990., a Agencija je započela s radom 1994. u Kopenhagenu. U svrhu potpore kreiranju politika u Europi, blisko surađuje s nacionalnim i europskim institucijama, a posebno s Europskom komisijom, Europskim parlamentom i Vijećem Europske unije. Novom Strategijom za razdoblje 2021. – 2030. želi se dati odgovor na buduće izazove i zahtjeve ambicioznih politika slijedom zahtjeva Europskog zelenog plana koji poziva na hitnu potrebu osiguranja održive budućnosti kroz ostvarenje zaustavljanja gubitka bioraznolikosti, obnavljanja ekosustava, nulte neto stope emisija stakleničkih plinova do 2050. i postizanja klimatske otpornosti, nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš i resursne učinkovitosti kružnog gospodarstva.

1. JAČANJE SVIJEŠTI O OKOLIŠU POTIČE EKOLOŠKE AMBICIJE

Svijest o zaštiti okoliša i njen utjecaj na oblikovanje politika započeli su utvrđivanjem pojedinačnih problema kao što su kisele kiše, kontaminacija vodnih tijela kemikalijama ili intenzivno smanjenje populacije pčela, te njihovih utjecaja na ljudsko zdravlje i gospodarstvo. Od 1970-ih godina države članice Europske unije započele su s koordiniranjem svojih napora, sve više usklađujući svoje politike zbog veće osviještenosti o tome da je za prekogranične probleme povezane sa zaštitom okoliša, kao što je zagađenje zraka ili vode, potrebno zajedničko djelovanje. Tijekom razdoblja od gotovo 50 godina, države članice EU postupno su proširivale opseg svog zajedničkog djelovanja i povećavale svoje ambicije. S boljim shvaćanjem problema zaštite okoliša, postalo je jasno da pitanja povezana sa zaštitom okoliša treba uključiti u opće političke okvire kako u Europi tako i na globalnoj razini. U Europskoj uniji klimatske i energetske politike su stoga sada znatno usklađenije te su postale dijelom dugoročne vizije klimatski neutralnog gospodarstva do 2050. U svim političkim raspravama

postajalo je sve jasnije da su pouzdane informacije o okolišu ključne za osmišljavanje i provedbu učinkovitih poteza.

2. OSNIVANJE EUROPSKE AGENCIJE ZA OKOLIŠ

Želja za znanjem koje omogućava sveobuhvatnije razumijevanje okoliša, rezultirala je 1994. godine osnivanjem Europske agencije za okoliš koja je bila zadužena za pružanje neovisnih i pouzdanih informacije o zaštiti okoliša u Europi radi pružanja podrške oblikovanju učinkovitih ekoloških politika. Ta je odluka donesena slijedom uvjerenja da je za zajedničko djelovanje potrebno i zajedničko razumijevanje konkretnih problema, a bez sveobuhvatnih i usporedivih podataka nije se činilo mogućim oblikovati zadovoljavajuće zajedničke politike niti objektivno pratiti učinkovitost provedbe istih.

EEA je agencija, sa sjedištem u Kopenhagenu (slika 1), čija je zadaća pružati utemeljene i neovisne informacije o okolišu. Glavni je izvor informacija za sve koji su uključeni u razvoj, donošenje, provedbu i ocjenjivanje ekoloških politika, ali i za širu javnost.

Agencija je zadužena za pomoć EU i njenim državama članicama pri donošenju utemeljenih odluka o poboljšanju stanja okoliša i prirode i uključivanju

Slika 1: Sjedište Europske agencije za okoliš, Kopenhagen, Danska

tih pitanja u gospodarske politike u cilju postizanja održivosti. Nadalje, zadužena je za razvoj i koordinaciju Europske promatračke mreže za okoliš (*European Environment Information and Observation Network – EIONET*), koja obuhvaća brojne institucije u cijeloj Europi.

U tom kontekstu, Agencija blisko surađuje s nacionalnim kontakt točkama u zemljama članicama i relevantnim nacionalnim tijelima, kao što su agencije i ministarstva za zaštitu okoliša i prirode, nadležnima za koordinaciju aktivnosti EIONET-a na svom nacionalnom području.

Agencija planira svoje aktivnosti godišnjim programima rada, a svaki od njih dio je višegodišnjeg programa rada. Aktualni višegodišnji program, aktualiziran je sukladno najnovijim zahtjevima koji proizlaze iz Europskog zelenog plana i Osmog programa djelovanja za okoliš te obuhvaća razdoblje 2021. – 2023. godine.

3. GLAVNI SURADNICI I DJELOKRUG RADA AGENCIJE

Glavni suradnici EEA su: Europska komisija, Europski parlament, Vijeće EU i druge institucije EU, vlade zemalja članica, nevladine organizacije, znanstvene i akademske zajednice, poslovne organizacije, pružatelji usluga savjetovanja i strateškog planiranja. Danas ova opsežna mreža povezuje stotine institucija iz 38 zemalja članica i zemalja suradnica. Radi visokospecijalizirane potpore pri prikupljanju podataka, te upravljanju i analizi istih. EEA i EIONET su osnovali i vode europske tematske centre za ključna pitanja povezana s okolišem i prirodom. Ti su centri ujedno mreže koje obuhvaćaju oko 90 specijaliziranih institucija iz cijele Europe. Radi se o konzorcijima europskih organizacija koje raspolažu stručnim znanjima u konkretnim tematskim područjima. Slijedom navedenog, postojana je jedinstvena mreža usmjerena na podupiranje politika objedinjavanjem iskustva i znanja utemeljenog na provjereno kvalitetnim podacima, izgradnjom kapaciteta i inovativnom podatkovnom infrastrukturuom za e-izvješćivanje. Velik dio korisnika podataka je šira javnost kojoj rad Agencije pomaže pri dobivanju šire slike o pitanjima povezanim s okolišem, prirodom i klimatskim promjenama. S rastućim potrebama aktualnih politika, u nadležnost rada Agencije

Slika 2: Niz radnji koje Europska agencija za okoliš implementira u svoj rad od prikupljanja podataka do kreiranja znanja

konstantno se uključuju nova tematska područja. U svoj rad Agencija uspješno implementira niz radnji od prikupljanja podataka do kreiranja novih znanja (slika 2) tzv. Lanac MDIAK: od podataka do znanja (engl. *The MDIAK chain: from data to knowledge – Monitoring Data Information Assessments Knowledge*).

Tijekom višegodišnjeg rada znatno je porasla vremenska i prostorna pokrivenost baza podataka i znanja tako da je danas postojan obuhvat tematskih analiza pojedinačnih pitanja, od kvalitete zraka, kvalitete vode za kupanje, promjena u zemljišnom pokrovu i sprječavanja nastanka otpada, do stakleničkih plinova i emisija ugljičnog dioksida, sustavnijih međusektorskih analiza klime i energije, prehrambenog sustava, te socijalne ranjivosti zbog nejednake izloženosti višestrukim negativnim učincima na okoliš. Svakih pet godina Agencija prikupljenim podacima i procjenama nadopunjuje potrebe za Europsko izvješće o okolišu – stanje i izgledi (*State and Outlook of the Environment Report – SOER*) čije je zadnje izdanje objavljeno u prosincu 2019. godine.

4. NAPREDAK U PRIKUPLJANJU I OBRADI PODATAKA

Rad Agencije na prikupljanju podataka i stjecanju znanja konstantno se razvija prateći aktualne potrebe politika. Na samom početku, podaci su se Agenciji dostavljali u obliku tiskanih materijala poštom, a kasnije telefaksom. Danas države članice mogu prijavljivati ogromne količine podataka izravno u sustav Reportnet – elektroničku platformu za izvješćivanje. Nakon provjere kvalitete prikupljenih podataka isti postaju dostupni za uporabu svima.

Sve više podataka prikuplja se iz sustava geoprostornih informacija, što omogućava praćenje promjena tijekom vremena na cijelom kontinentu. Sada je moguće uvećati kartu, pregledati zaštićena područja u europskoj mreži Natura 2000 te dobiti informacije o zaštićenim vrstama koje žive na određenim lokalitetima. Tisuće postaja za praćenje diljem Europe, koje mjere koncentracije glavnih onečišćivača zraka, sada su povezane u istu mrežu i sve te informacije dostupne su kao vrijednost indeksa kvalitete zraka u Europi – u sklopu zajedničke platforme Agencije i Europske komisije.

5. POTREBA ZA NOVIM ZNANJEM I DIGITALIZACIJOM

Digitalizacija i internet omogućili su da je ono što se činilo nezamislivim prije 25 godina danas postalo svakodnevnim alatom u radu Agencije. Ta revolucionarna promjena u području zaštite okoliša i prirode ni približno nije gotova. Zapravo, u Europskoj uniji program Copernicus za promatranje Zemlje pruža beskonačne daljnje mogućnosti za praćenje promjena u europskom okolišu, kao i točnost i razinu detalja koji su bili potpuno nezamislivi prije 25 godina. Od gustoće šuma do nekontroliranog širenja urbanih područja, uz pomoć satelitskih podataka iz programa Copernicus nadopunjuju se opažanja na terenu kako bi se moglo

u potpunosti razumjeti što se događa, gdje se događa i zašto se događa.

S obzirom na zastupljenost tehnoloških promjena i prikupljanje podataka posljednjih 25 godina, sa sigurnošću se može očekivati da će tehnologija u obliku umjetne inteligencije, sustava za daljinsku detekciju i sve veće procesne snage računala i dalje oblikovati stjecanje novih znanja Agencije i načine sagledavanja okoliša.

6. STRUČNOST I ISKUSTVO ZNAČAJNO DOPRINOSE PARTNERIMA I PROJEKTIMA UNUTAR EU

Agencija nije samo centar prikupljanja podataka i znanja koji povezuje svijet znanosti i politike. Ona je i organizacija koja okuplja i umrežava stotine dionika – agencije i ministarstva za zaštitu okoliša i prirode, javne uprave i istraživačke organizacije – u sklopu Europske informacijske i promatračke mreže za okoliš, EIONET.

Mreža se u početku sastojala od 12 država članica EU i nekoliko desetaka zaposlenika, a danas obuhvaća sve države članice EU, 6 zemalja suradnica, te nekoliko stotina zaposlenika, koji su visokospecijalizirani stručnjaci u različitim tematskim područjima.

Mreža EIONET nužna je za uspostavu i osiguravanje redovitih protoka podataka iz cijele Europe. Osim svoje ključne uloge u prikupljanju podataka, mreža EIONET djeluje i kao mreža znanja jer prikuplja i razmjenjuje iskustvo i stručnost između svojih država članica i njihovih organizacija.

Zajednička stručnost i iskustvo Agencije i EIONET-a značajno doprinose partnerima i projektima unutar EU kao i zemljama europskog susjedstva. Takav primjer je i inicijativa biomonitoringa ljudi u Europi (*European Human Biomonitoring Initiative* – HBM4EU) kojoj je cilj bio generiranje znanja za informiranje o sigurnom upravljanju kemikalijama i zaštiti zdravlja ljudi. Biomonitoring ljudi nadalje služi razumijevanju izloženosti ljudi kemikalijama i posljedicama po njihovo zdravlje. Slijedom toga se s kreatorima politika komunicira kako bi se predmetni rezultati iskoristili u oblikovanju novih politika o kemikalijama i evaluaciji postojećih poduzetih mjera.

Tijekom proteklih 25 godina promijenio se okoliš, kao i politike, znanja, podatci i tehnologije vezani za okoliš i prirodu, a promijenio se i sam rad Agencije i EIONET-a te će se i dalje mijenjati, razvijati i prilagođavati sukladno aktualnim potrebama vremena, kao što je sada slučaj u kontekstu zahtjeva Europskog zelenog plana, dajući značajan doprinos poboljšanju praćenja stanja okoliša, a time i kvaliteti života građana.

7. EUROPSKIM ZELENIH PLANOM PONOVO JE POTVRĐENO DA SU OKOLIŠ I KLIMA PRIORITETI ZA EUROPU

Krajem 2019. godine novoimenovana Komisija na čelu s Ursulom von der Leyen najavila je Europski zeleni plan – ambiciozan skup političkih prioriteta za ostvarenje klimatske neutralnosti, gospodarske održivosti i pravedne tranzicije. Godinu dana kasnije, unatoč šoku i društveno-

gospodarskim učincima koje je prouzročio COVID-19, zadivljujuća je bila činjenica što su dugoročni ekološki i klimatski ciljevi Europske unije ostali nepromijenjeni. Upravo suprotno – predloženo je još više političkih inicijativa, uključujući „EU strategiju o bioraznolikosti“, Strategiju „Od polja do stola“, Strategiju održivosti u području kemikalija i Europski klimatski pakt. Europski parlament i Europsko vijeće podržali su i ambiciozniji cilj da se stopa emisija stakleničkih plinova smanji za najmanje 55 % do 2030.

Znanost već desetljećima upozorava na klimatske promjene, degradaciju okoliša i njihov potencijalni utjecaj na našu dobrobit. Međutim, sad živimo (u) vrijeme prekretnice, a tekuće desetljeće nudi priliku kakva dosad nije bila dostupna. Prvi se put znanje i politike usklađuju na način kako bi se postigla održivost na cijelom kontinentu. Prioriteti Europe nisu se promijenili iako su gospodarski učinci pandemije zahtijevali provedbu hitnih mjera za oporavak. Paketi tih mjera sada su potpuno usklađeni s ciljevima zelenog i digitalnog oporavka.

Ta snažna posvećenost i politička ambicija od ključne su važnosti, ali nisu samodostatne. Morat će se pretočiti u konkretne politike i mjere koje se poduzimaju na svakom koraku prema ostvarenju ciljeva. Važno je da se vode i podupiru pouzdanim i u praksi primjenjivim saznanjima kako bi se osiguralo da Europa ostane usredotočena na svoje ciljeve te ostvari svoje dugoročne ambicije u pogledu okoliša i klime. To je upravo ono što će Europska agencija za okoliš u suradnji sa EIONET-om nastojati osigurati. Da bi se osigurala održiva budućnost, u političkim inicijativama, uključujući Europski zeleni plan potrebno je ostvarenje pet ključnih ciljeva:

- zaustavljanje gubitka bioraznolikosti i obnavljanje ekosustava,
- postizanje nulte neto stope emisija stakleničkih plinova do 2050. i klimatske otpornosti,
- ostvarenje cilja nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš,
- ostvarenje resursne učinkovitosti u kružnom gospodarstvu,
- uključivanje održivosti u sve politike EU.

8. REORGANIZACIJA I USKLAĐIVANJE PODRUČJA RADA S EUROPSKIM ZELENIH PLANOM

Tijekom narednog razdoblja Agencija će sukladno aktualnim zahtjevima donositi u praksi primjenjiva saznanja iz pet područja rada, a to su bioraznolikost i ekosustavi; ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba na njih; ljudsko zdravlje i okoliš; kružno gospodarstvo i upotreba resursa; kretanja, izgledi i odgovori u kontekstu održivosti.

a) Bioraznolikost i ekosustavi

Suočena s daljnjim gubitkom bioraznolikosti i degradacijom ekosustava, Europa želi vratiti očuvanu prirodu u ljudske živote. Pratit će se stoga tranzicija društva u tom smjeru te podupirati provedba i evaluacija relevantnih mjera, uključujući razvoj daljnjih rješenja

utemeljenih na dobrobiti za prirodu. Pružat će se informacije potrebne za donošenje mjera usmjerenih na zaštitu bioraznolikosti i obnovu ekosustava kako bi se oni na održiv način prilagodili potrebama ljudi te će se te mjere i ocjenjivati. Podupirat će se aktivnosti praćenja, izvješćivanja i evaluacije utemeljene na podacima, posebno u okviru Strategije EU za bioraznolikost do 2030. godine.

b) Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba na klimatske promjene

Klimatske promjene aktualna su stvarnost i nastaviti će se u desetljećima koja dolaze. Europa namjerava do 2050. postići klimatsku neutralnost te postati otpornija na klimatske promjene, odnosno manje podložna njihovom negativnom utjecaju. Pratit će se stoga provedba relevantne tranzicije te podupirati razvoj, provedba i evaluacija politika i mjera u ovom području. Pratit će se cjelokupni europski napredak prema klimatskoj neutralnosti i otpornosti te podupirati razvoj, provedba i evaluacija relevantnih politika i pratećih mjera u kontekstu širih europskih ciljeva održivosti na način da će se prikupljati i objedinjavati podatci i informacije o emisijama stakleničkih plinova te učincima klimatskih promjena, osjetljivosti na njih i prilagodbi na njih. Provjeravat će se kvaliteta svih relevantno prikupljenih podataka i izvješćivati o istima.

c) Ljudsko zdravlje i okoliš

Ocjenjivat će se učinci koje onečišćivači okoliša i klimatske promjene u Europi imaju na ljudsko zdravlje te povećavati razumijevanje socijalnih i demografskih čimbenika koji utječu na izloženost štetnim čimbenicima i zdravstvenu ranjivost europskih građana. Podupirat će se europski ambiciozni ciljevi u pogledu nulte stope onečišćenja te razvoj, provedba i evaluacija relevantnih mjera na europskoj i nacionalnoj razini tako što će se procjenjivati izloženost građana onečišćenju okoliša, kemikalijama i klimatskim promjenama u Europi te učinci na njihovo zdravlje.

d) Kružno gospodarstvo i upotreba resursa

Ocjenjivat će se napredak europske tranzicije prema kružnom gospodarstvu i dostatnost raspoloživog znanja o pritiscima na okoliš i klimu koji nastaju zbog proizvodnje i potrošnje sirovina, proizvoda, usluga i nastanka otpada u Europi. Podupirat će se provedba Akcijskog plana za kružno gospodarstvo i s njime povezane europske i nacionalne politike na način da će se procjenjivati napredak europske tranzicije od linearnog prema kružnom gospodarstvu uz naglasak na lance vrijednosti ključnih proizvoda te inovativne usluge i održive modele poslovanja.

e) Kretanja, izgledi i odgovori u kontekstu održivosti

Svjetski činjenice da se ambiciozne ciljeve može ostvariti samo poticanjem korjenitih promjena u načinu života i obrascima potrošnje i proizvodnje koji pokreću aktualno neodrživa kretanja, ocjenjivat će kretanja i izgledi s obzirom na sve postavljene prioritete. Sektore, sustave i politike u području okoliša i relevantne dionike uključivat će se u inovacije i druge aktivne odgovore potrebne za ostvarenje Europskog zelenog plana.

Osiguravat će se informacije potrebne za argumentirane rasprave o pitanjima održivosti i tranzicije na način da će se ocjenjivati sinergija i kompromisi koji idu u prilog uravnoteženju ekoloških, gospodarskih i društvenih ciljeva:

- kroz ocjenjivanje kretanja i izgledi u pogledu održivosti u Europi i cijelom svijetu s obzirom na prioritete, sektore, sustave i politike povezane s okolišem i klimom za potrebe Europskog izvješća o okolišu – stanje i izgledi za 2025. i 2030.,
- podupiranjem okvira praćenja utemeljenih na pokazateljima koji pridonose napretku u ostvarenju prioriteta EU politika, posebno 8. programa djelovanja za okoliš, pregledom provedbe politika povezanih s okolišem i Europskim zelenim planom.

Navedenih pet međusobno povezanih područja rada obuhvatit će europske proizvodne sektore, uključujući poljoprivredu, šumarstvo, ribarstvo i industriju te sustave proizvodnje i potrošnje – energiju, mobilnost, hranu i zgradarstvo.

9. VIZIJA I STRATEGIJA ZA RAZDOBLJE 2021. – 2030.

Ekološki i klimatski izazovi s kojima će se Europa suočavati tijekom sljedećeg desetljeća zahtijevaju sustavne odgovore te sveobuhvatnu integraciju ciljeva održivosti u društveno-gospodarske politike. Bit će pri tome od ključne važnosti i da osviještenost javnosti dovede do odabira održivijih obrazaca ponašanja i koordinacije napredne ekološke svijesti na globalnoj razini.

Svrha je Strategije za razdoblje 2021. – 2030. osigurati podatke i znanje potrebno za suočavanje s navedenim izazovima. Vizija je postizanje održivosti u Europi iskorištavanjem pouzdanih i u praksi primjenjivih saznanja za donošenje informiranih odluka o ekološkim i klimatskim prioritetima i rješenjima u skladu s ambicijama europskih politika.

Za očekivati je da će upravo Europska agencija za okoliš u suradnji sa EIONET-om i ostalim suradnicima zajedno činiti vodeću mrežu za razmjenu znanja o pitanjima okoliša i klime potrebnog za oblikovanje relevantnih daljnjih politika na razini Europske unije i država članica.

Utvrđenim strateškim ciljevima za tekuće desetljeće nastaviti će podupirati provedbu politika i tranziciju

prema održivosti te pravodobno pridonositi rješenjima za sva pitanja iz domene svog rada koja su povezana s održivošću. Kako bi osigurali potrebno znanje, izgrađivat će čvršće mreže i partnerstva te uzastojati u potpunosti iskoristiti potencijal raspoloživih podataka, tehnologija i digitalizacije istovremeno jačajući iskustva i kapacitete na razini mreže.

Aktualna Strategija pokazuje da je smjer u kojem se želi ići takav da se uvodi novi način međusobne suradnje i stjecanja znanja – prilagodljiviji, fleksibilniji, proaktivniji i primjenjiviji u praksi – u skladu sa izazovima s kojima ćemo se kao društvo suočiti tijekom ovog desetljeća.

10. ZNAČAJAN PRIORITET BIT ĆE POTPUNO ISKORIŠTAVANJE POTENCIJALA PODATAKA, TEHNOLOGIJE I DIGITALIZACIJE

Potporna provedbi i daljnjem razvoju političkog programa Europe, prihvaćanje Europske podatkovne strategije i Digitalne agende za Europu nalazi se u potencijalu velikih podataka, umjetnoj inteligenciji i promatranju Zemlje radi boljeg osiguravanja informacija.

Digitalne tehnologije, podatci iz novih izvora i promatranja Zemlje te računalni kapaciteti, u prošlom su se desetljeću razvijali neviđenom brzinom. Iz tih promjena proizašle su nove prilike i novi izazovi. Novi podatkovni tokovi na višestrukim prostornim razinama sve se više integriraju u afirmirane izvore podataka, povezuju se s društveno-gospodarskim varijablama te spajaju s podacima dobivenima gotovo u stvarnom vremenu s pomoću satelita i *in situ* promatranja.

Budući da se tijekom ovog desetljeća očekuje nastavak podatkovne revolucije i digitalizacije kako bi došlo do poboljšanja rada sa podacima uz istovremeno stjecanje dostatnog znanja, nastojat će se pojačati razmjenu podataka, automatizaciju te pojednostavnjenje praćenja i izvješćivanja u cijeloj mreži.

U svojoj ulozi vodećeg europskog centra za podatke o okolišu Agencija će nastojat omogućiti da se svi raspoloživi podatci mogu pronaći te da budu interoperabilni i dostupni. Nastojat će se maksimalno iskoristiti ogromni potencijal podatkovnih i informacijskih usluga programa Copernicus, građanske znanosti, velikih podataka i umjetne inteligencije. Povećavat će se pravodobnost, usporedivost, granularnost i integracija podataka, uključujući potencijal za određivanje referentnih vrijednosti. Osiguravat će se stalne inovacije koje se temelje na podacima, uz naglasak na ostvarenju napretka u području rudarenja podataka, analitike, zemljopisnih informacijskih sustava, vizualizacije podataka i modeliranja radi redovitog ažuriranja pokazatelja. Nastojat će se olakšati razmjenu iskustava, tehničku podršku i pojednostavnjenje postupaka koji su potrebni za bolju provedbu postojećih politika, istraživati i, prema potrebi, ocjenjivati međusobne poveznice

između digitalizacije te cjelokupne ekološke i društvene održivosti.

11. DIVERSIFIKACIJA I OSIGURAVANJE DOSTATNIH RESURSA POTREBNIH ZA OSTVARENJE AKTUALNIH AMBICIJA

Značajna pozornost će se tijekom narednog razdoblja posvetiti osiguravanju diversifikacije izvora financijskih sredstava, uz istovremenu zaštitu neovisnosti i institucijske uloge Agencije.

Tražit će se dodatna financijska sredstva potrebna za iskorištavanje punog potencijala podataka iz programa Copernicus umrežavanjem s drugim ključnim dionicima koji povezuju sve veće podatkovne tokove s kreatorima politika. Intenzivirat će se sudjelovanje Agencije i EIONET-a u relevantnim istraživačkim projektima EU te time ojačati uloga i doprinos u domeni sučeljavanja znanosti i politike. Nastojat će se ojačati kapacitete u zemljama članicama i zemljama suradnicama kako bi se mogla osigurati prilagodljivost cjelovite mreže aktualno rastućim potrebama i zahtjevima. Intenzivno će se podupirati razvoj stručnih kapaciteta i inovacija u području znanja unutar mreže putem strukturiranih mehanizama, kao što je Akademija EE (*EEAcademy*). Nadalje, podupirat će se stručno znanje i zahtjevi povezani s potpunom provedbom politika i zakonodavstva EU povezanih s okolišem i klimom na zapadnom Balkanu.

12. AGENCIJA ĆE BITI PREDVODNIK U KREIRANJU ZNANJA POTREBNOG ZA DESETLJEĆE KOJIM KROČIMO

Ambiciozni europski ciljevi u pogledu okoliša i klime moći će se ostvarivati donošenjem niza odluka i odabirom međusobno povezanih opcija na različitim razinama – europskoj, regionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj. To će zahtijevati višu razinu međuinstitucionalne povezanosti i suradnje. U cilju ostvarivanja dostatne učinkovitosti bit će potrebna dodatna usmjerenost na ciljanu i pravodobnu komunikaciju kako bi se osigurala široka prihvaćenost među donositeljima odluka i u javnosti. Zbog stalnih promjena praksi u području znanja, tehnologije, komunikacije i upravljanja, organizacije su primorane prilagođavati i modernizirati postojeće strukture i alate te ulagati u nova područja. Razvoj stručnih znanja i kapaciteta na razini Agencije i njenih partnera, kako bi se ispunile različite i sve veće potrebe za znanjem, bit će značajan doprinositelj u tom procesu. Štoviše, Agencija će uzastojati zauzeti ulogu predvodnika u tim promjenama i implementacijom nove Strategije ostvariti postavljene ambicije – privlačeći najbolje stručnjake uz istovremeno ulaganje u raspoložive ljudske resurse kako bi se sačuvala postojeće te razvile nove kompetencije i stručna znanja potrebna za uspješno ophođenje s aktualnim izazovima. ■